

D ů v o d y:

Rekursní soud odmítl rekurs stěžovatelky proti usnesení prvního soudu a jest proto opravný prostředek stěžovatelky proti usnesení rekursního soudu vpravdě rekurem, nikoliv dovolacím rekurem, jehož přípustnosti nebrání ani ustanovení § 130 knih. zák. (rozh. čís. 1278 sb. n. s.). Ve věci nelze s názorem, z něhož rekursní soud odepřel stěžovatelce oprávnění k rekursu souhlasiti. Rekursní soud má za to, že žádati o zápis zástavního práva v poznamenaném pořadí byl podle § 56 knih. zák. oprávněn jen Josef M. jako vlastník nemovitosti, jenž si vymohl podle § 53 knih. zák. poznámku pořadí. Leč tomu tak není. Podle zásady vyslovené nejvyšším soudem v rozh. čís. 3675 sb. n. s. jest oprávněn žádati o zápis zástavního práva v poznamenaném pořadí nejen vlastník nemovitosti, jenž si vymohl poznámku, nýbrž každý, kdo předloží usnesení povolující poznámku pořadí, tudíž i zástavní věřitel. Podal-li, jak jest tomu v souzeném případě, žádost o zápis zástavního práva v poznamenaném pořadí vlastník nemovitosti, jenž si vymohl poznámku, stal se účastníkem knihovního řízení takto zahájeného nejen žadatel, nýbrž i zástavní věřitel, jemuž mělo býti k dobru knihovní právo, o jehož zápis bylo žádáno, neboť rozhodnutím soudu o žádosti mohl býti ve svých právech přímo dotčen (§ 6 zákona čís. 100/1931 sb. z. a n.). Byla proto stěžovatelka oprávněna k rekursu do zamítajícího usnesení prvního soudu, pokládala-li se jím za zkrácena. Dopadalo tu ovšem ustanovení § 37 věta první a nikoli věta druhá zákona čís. 100/31 sb. z. a n.

Čís. 12676.

Otázka, zda jest někdo členem představenstva společenstva (podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.), tedy i zda byl jím řádně zvolen podle předpisů zákona i stanov, není vnitřní věcí družstva a, spadajíc v rámec dozoru na splnění opovídací povinnosti, podléhá rozhodnutí soudu.

Jest na rejstříkovém soudě, by z úřední moci vyšetřil všechny okolnosti a poměry důležité pro rozhodnutí (o opovězených změnách v představenstvu společenstva), zejména, aby vyslechl účastníky a podle potřeby i jiné osoby, které by mohly podati potřebná vysvětlení. Lhostejno, že byly podány žaloby, jimiž se v podstatě napadá platnost usnesení a voleb valné hromady.

Jde o nezákonnost (§ 46 (2) zák. čís. 100/1931), rozhodly-li nižší soudy, aniž konaly šetření pro rozhodnutí nezbytně nutná.

(Rozh. ze dne 8. června 1933, R I 376/33.)

Rejstříkový soud provedl opověď změn v představenstvu společenstva. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc soudu prvního stádu, by o opovědi znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Jest sice pravda, že opověď změn v představenstvu družstva ze dne 18. ledna 1933 formálně vyhovovala zákonným předpisům. Avšak rejstříkový soud byl již podáním ze dne 6. ledna 1933 upozorněn, že valná hromada, svolaná ke dni 8. ledna 1932 nebyla prý řádně svolána. Poněvadž opovězené změny v představenstvu spočívaly na usneseních této valné hromady a již z připojeného výtisku časopisu »Družstevník« bylo patrné, že valnou hromadu nesvolává představenstvo (§ 14 a 38 stanov), nýbrž »za představenstvo« jen dva jeho členové Antonín S. a Václav B., a že na programu jest v první řadě zbavení úřadu všech dosavadních členů představenstva a všech dosavadních členů dozorcí rady, bylo to dostatečným podnětem, aby rejstříkový soud vykonal šetření aspoň potud, zda valná hromada byla řádně svolána, po případě, aby se zabýval námitkami proti postupu při svolání valné hromady a jejímu průběhu, jež by se snad při šetření dále vyskytly. Otázka, zda jest někdo členem představenstva, tedy i zda byl jím řádně zvolen podle předpisů zákona i stanov, není vnitřní věcí družstva, a spadajíc v rámec dozoru na splnění povinnosti opovídací (§ 16 odst. první a druhý zák. ze dne 9. dubna 1873 čís. 70 ř. zák. a § 3 min. nař. ze dne 14. května 1873 čís. 71 ř. zák.), podléhá rozhodnutí soudu (A. Cl. čís. 1846). Poněvadž záležitosti společenského rejstříku jsou věcmi nesporného řízení (§ 7 min. nař. čís. 71/1873), bylo na rejstříkovém soudu, by z úřadu vyšetřil všechny okolnosti a poměry důležité pro rozhodnutí, zejména, by vyslechl účastníky a podle potřeby i jiné osoby, které by mohly podati potřebná vysvětlení (§ 23 zák. z 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n.). Tím spíše měl se tímto zákonným předpisem řídit soud rekursní, když v rekursu, o němž mu bylo rozhodnuto, byla tvrzena řada nepravdivostí příčících se stanovám. Nelze přisvědčiti právnímu názoru rekursního soudu, že na nynějším rejstříkovém stavu nelze v nesporném řízení nic měniti a že by bylo lze docíliti změny jen pořadem práva. Vždyť proti usnesení rejstříkového soudu, jímž byl nynější rejstříkový stav zaveden, je přípustný rekurs jako proti každému usnesení ve věcech nesporných, pokud není vyloučen výslovným zákonným ustanovením (§ 35 zák. čís. 100/1931). Nevadí, že byly podány žaloby, jimiž se v podstatě napadá platnost usnesení a voleb valné hromady z 8. ledna 1933. Výsledkem sporů bude konečné rozhodnutí o správnosti voleb, které bude míti arci svého času rozhodný vliv na rejstříkový stav. Zde jde však o vytvoření n y n ě j š í h o rejstříkového stavu, který, jsa povahy jen deklaratorní, může býti sporem zvrácen. Nemůže proto rejstříkový stav takto získaný předbíhati sporu, ale na druhé straně nemůže zřejmě nesprávný podklad opovědi, pokud by byl osvědčen, zůstati nepovšimnutý, by na jeho základě byl způsoben také zřejmě nesprávný rejstříkový stav, který do konečného vyřízení sporů jeví přece dále své závažné účinky. Tím není řečeno, že by nesporný soudce p o k o n a n ě m š e t ř e n í nemohl poukázati účastníky za podmínek § 25 zák. čís. 100/1931 na pořad práva. Pochybení nižších soudů jest tudíž

v tom, že rozhodly, aniž konaly šetření pro rozhodnutí nezbytně nutná, což jest nezákonností, tudíž důvodem mimořádného dovolacího rekursu podle § 46 zák. č. 100/1931.

Čís. 12677.

K zajištění nároku na vrácení směnek jím přijatých nemůže se navrhovatel domáhati zákazu odpůrci podle § 382 čís. 7 ex. ř., by sporné směnky nedal protestovati aniž zažalovati a by nepodnikl jiné kroky k zachování svých směnečných práv, ani, nemá-li odpůrce sporné směnky již ve svém držení, zákazu, by je nedal dále.

Osobu, označenou navrhovatelem jako poddlužník, jež nabyta sporných směnek od odpůrce bezelstně a nikoliv bezúplatně, nelze nijak obmeziti soudní obstávkou ve volném nakládání s nimi.

(Rozh. ze dne 8. června 1933, R I 487/33.)

K zajištění nároku na vydání směnek po případě na zaplacení 96.000 Kč navrhli žalobci proti žalované firmě prozatímní opatření, by žalované bylo zakázáno směnky dále převáděti pokud se týče protestovati nebo třetími osobami dáti protestovati nebo zažalovati, dále, by žalované bylo zapovězeno jakékoliv opatření o nároku na převod pokud se týče protestací směnek nebo jich zažalování úvěrním ústavem K. a úvěrnímu ústavu K. by bylo příkázáno, aby až na další soudní nařízení směnky odpůrcem předané a žalobci podepsané nevydával aniž ohledně směnek těch nic nepodnikl, zejména by je neprotestoval aniž zažaloval, čímž by mohla býti exekuce na směnky zmařena nebo značně stížena. Soud první stolice prozatímní opatření povolil, rekursní soud k rekursu odpůrkyně a úvěrního ústavu K. zamítl návrh na prozatímní opatření. Důvody: Především jest uvážiti, že tu jde v první řadě o zajištění nároku na vydání směnek, tudíž o nárok podle § 381 ex. ř. Přicházejí proto v úvahu zajišťovací prostředky § 382 ex. ř. Výpočet jich není sice výčetný, nýbrž jen příkladný a nejsou proto jiné zajišťovací prostředky vyloučeny. Zajišťovací prostředky, jež má soud připustiti k zajištění nároku, musí býti především účelné. Nelze proto připustiti zajišťovací prostředky, jež jsou neúčelné nebo zbytečné. Ohrožená strana domáhá se nejprve, by bylo žalované zapovězeno dáti směnky dále. V žalobě jest však doličeno, že žalovaná dala směnky dále úvěrnímu ústavu K. Z dopisu tohoto ústavu vyplývá, že akcepty, jež byly řádně vyplněny a podepsány, eskomptoval a dal dále. V každém případě jest jisto, že žalovaná nemá již směnky a jest proto zákaz dáti směnky dále, bezúčelný, ježto jím má býti teprve dodatečně zapovězeno něco, co se již stalo. Jest proto tento zajišťovací prostředek zcela nezpůsobilý. Ani zákaz směnky protestovati nebo dáti protestovati a zažalovati není zákonem odůvodněn. Byloť by jím vlastně žalované zakázáno, podniknouti kroky nutné k zachování směnečných práv. Zcela nepřipustným zajišťovacím prostředkem jest zákaz odpůrci za-